

กลไกและฟิสิกส์ของระบบเกียร์รถยนต์

เจาะลึกระบบเกียร์ธรรมดาและอัตโนมัติ ผ่านมุมมองวิศวกรรม

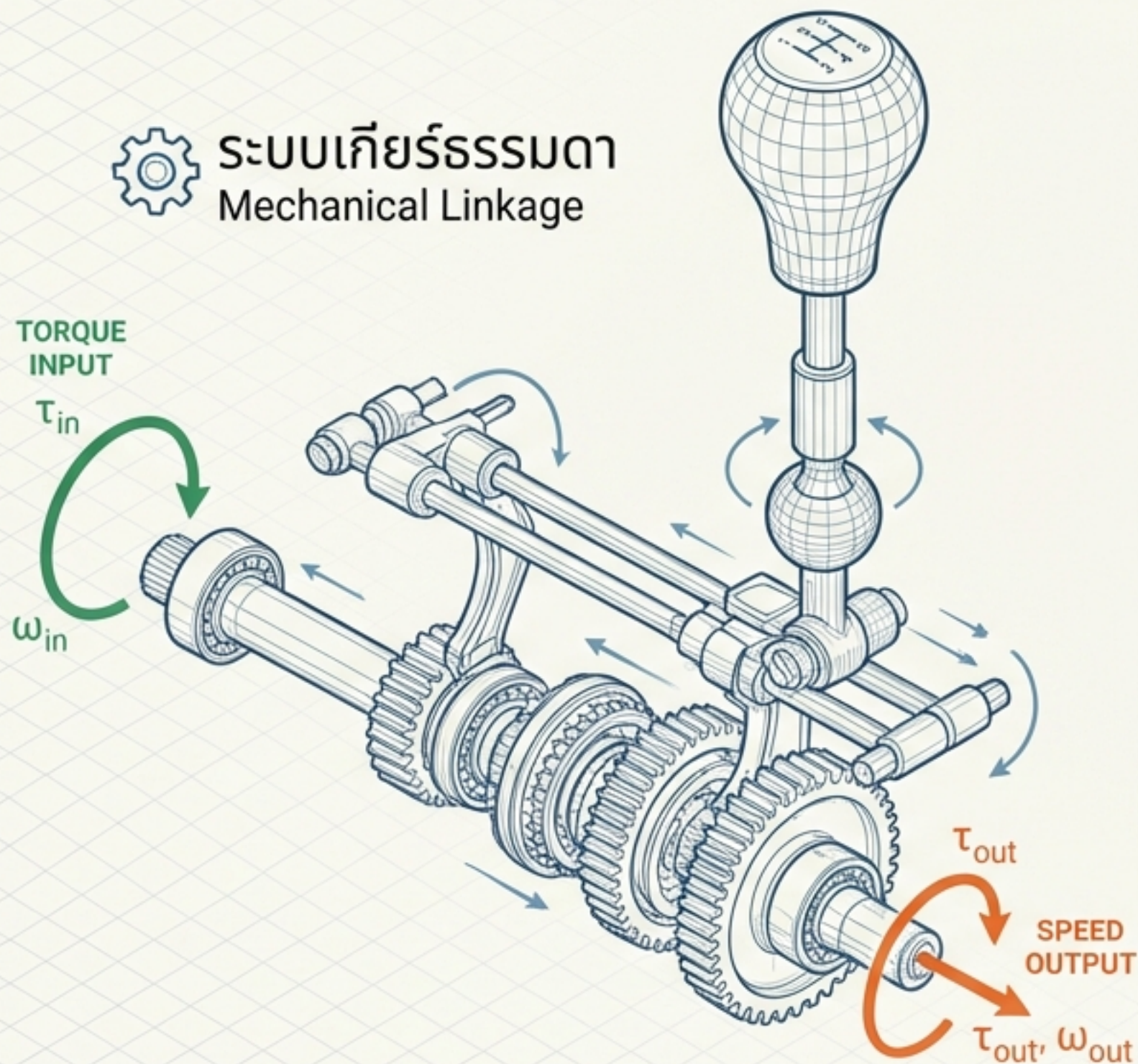

ระบบเกียร์ธรรมดา
Mechanical Linkage

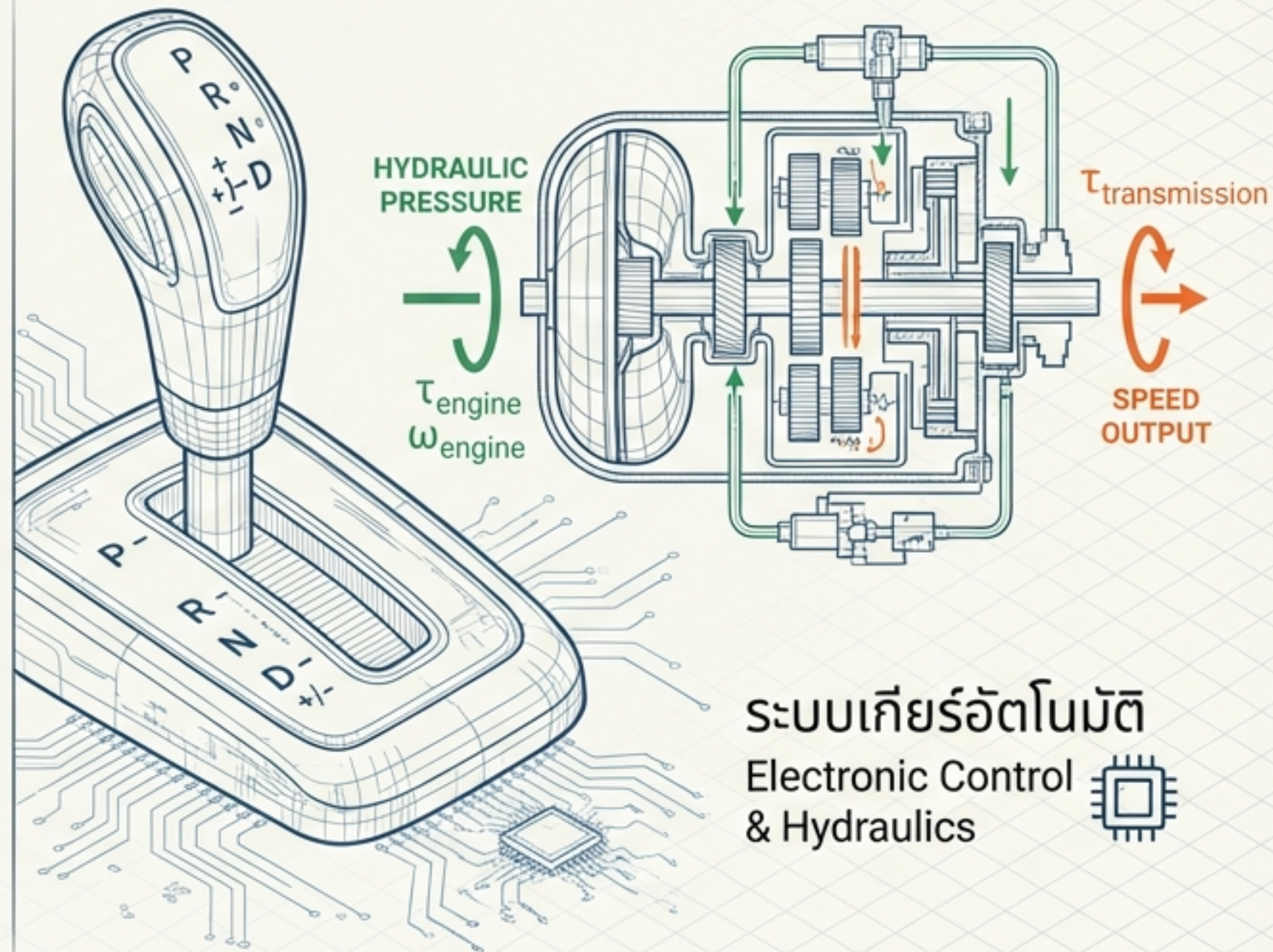
TORQUE
INPUT

τ_{in}

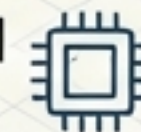
ω_{in}

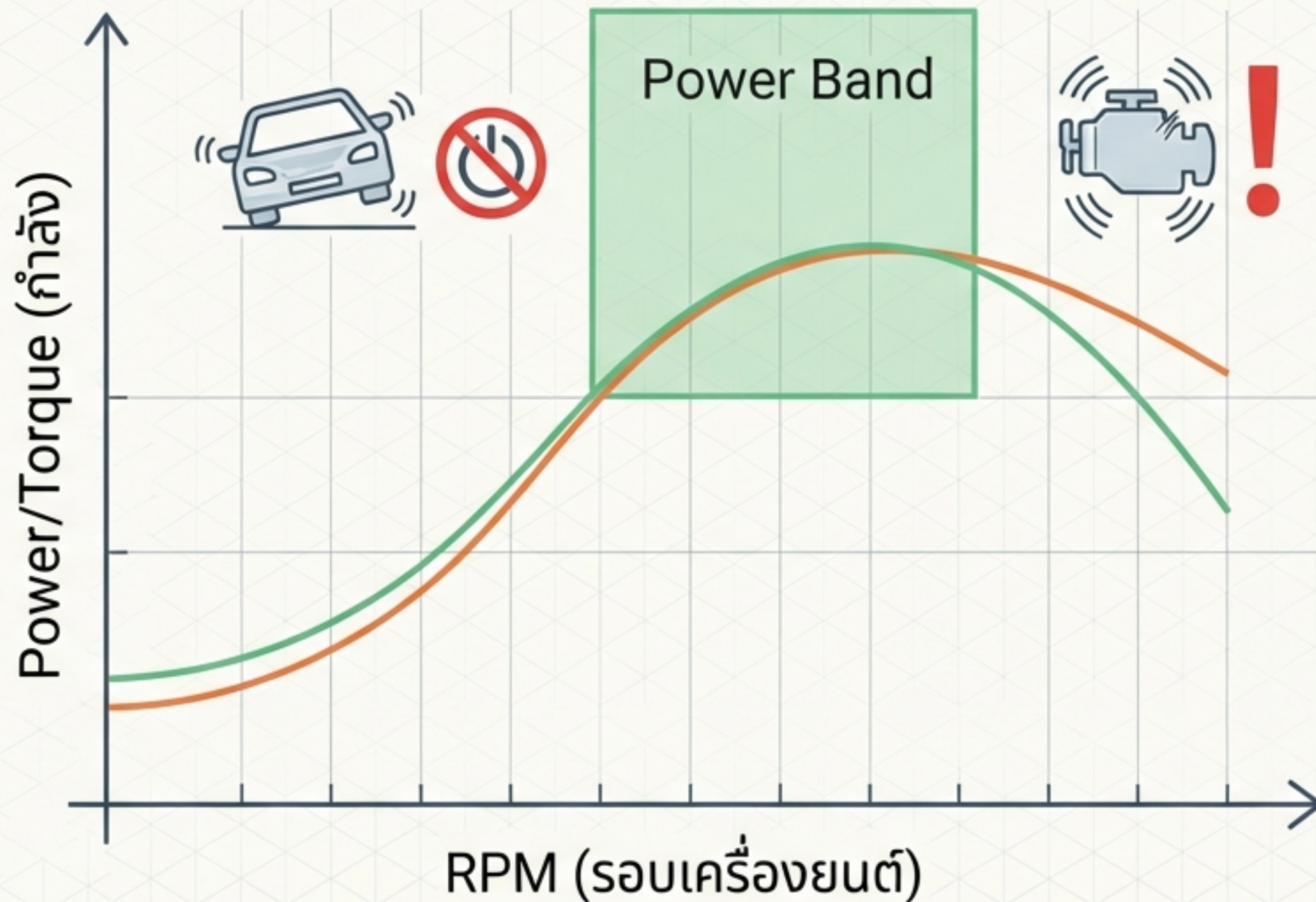
Powered by Panya AI Tutor

ระบบเกียร์อัตโนมัติ
Electronic Control
& Hydraulics

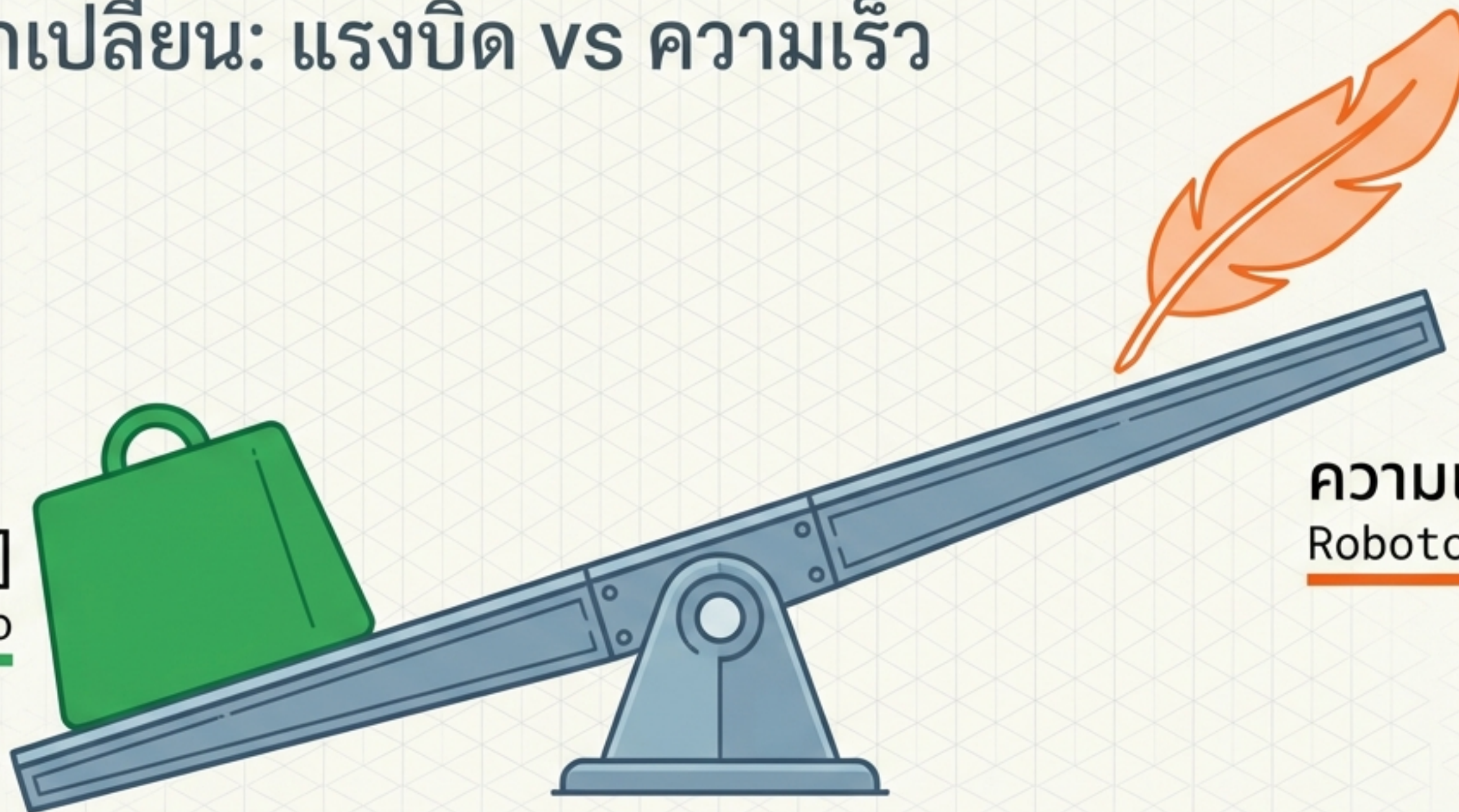
ทำไมรถยนต์ถึงต้องเปลี่ยนเกียร์?

- เครื่องยนต์สันดาปภายในมีข้อจำกัดที่เรียกว่า **Power Band**
- เครื่องยนต์จะให้กำลังและแรงบิดที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในช่วงความเร็วรอบ (RPM) ที่จำกัดเท่านั้น
- หากไม่มีเกียร์ รถจะไม่มีแรงออกตัวหรือเครื่องยนต์จะกรีดร้องที่ความเร็วสูง
- **Goal:** รักษาเครื่องยนต์ให้อยู่ใน Power Band ไม่ว่าจะวิ่งด้วยความเร็วเท่าไร

กฎการแลกเปลี่ยน: แรงบิด vs ความเร็ว

แรงบิด [Torque]
Roboto Mono

ความเร็ว [Speed]
Roboto Mono

แรงบิด (Torque)

แรงที่ใช้ผลักดันรถ
(ออกตัว/ลากของ)

$$\text{RPM}_{\text{wheel}} = \frac{\text{RPM}_{\text{engine}}}{\text{GearRatio}}$$

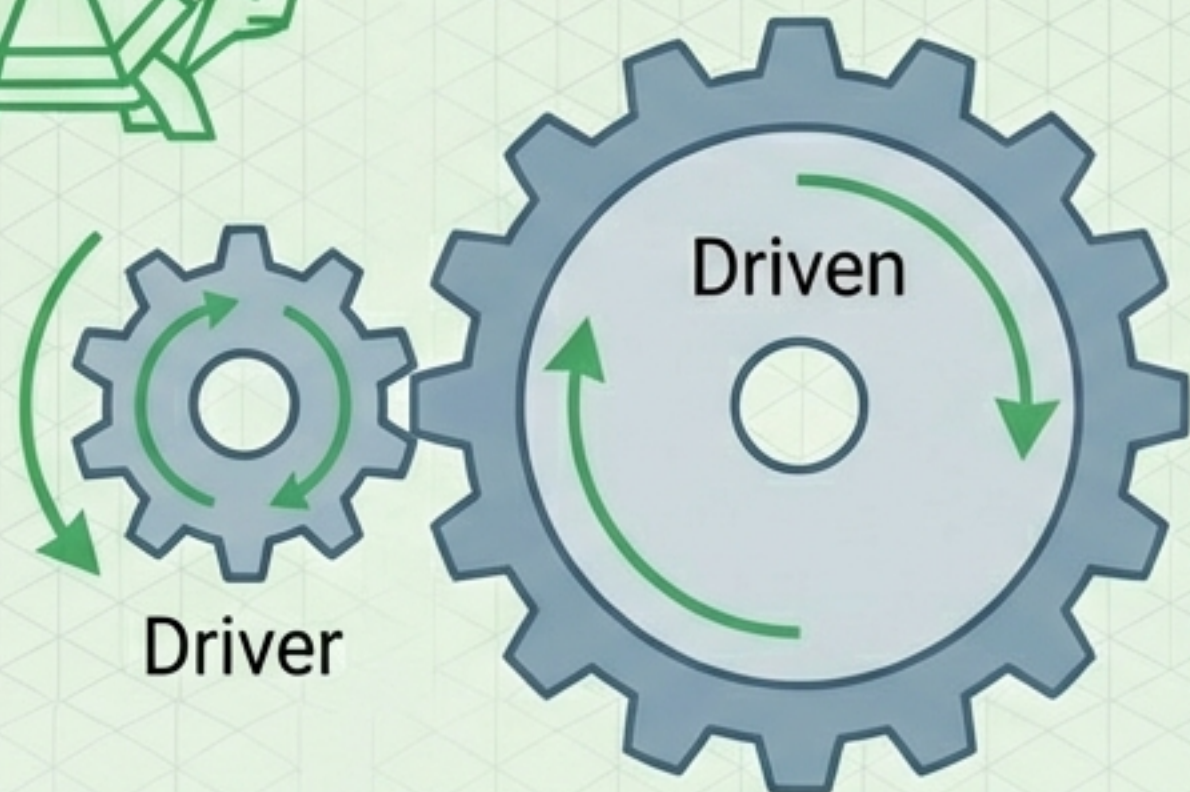
$$\text{Torque}_{\text{wheel}} = \text{Torque}_{\text{engine}} \times \text{GearRatio}$$

ความเร็ว (Speed)

ความเร็วรอบหมุนของล้อ
(RPM ล้อ)

ภาพจำลองอัตราทดเกียร์

เกียร์ต่ำ (1-2)

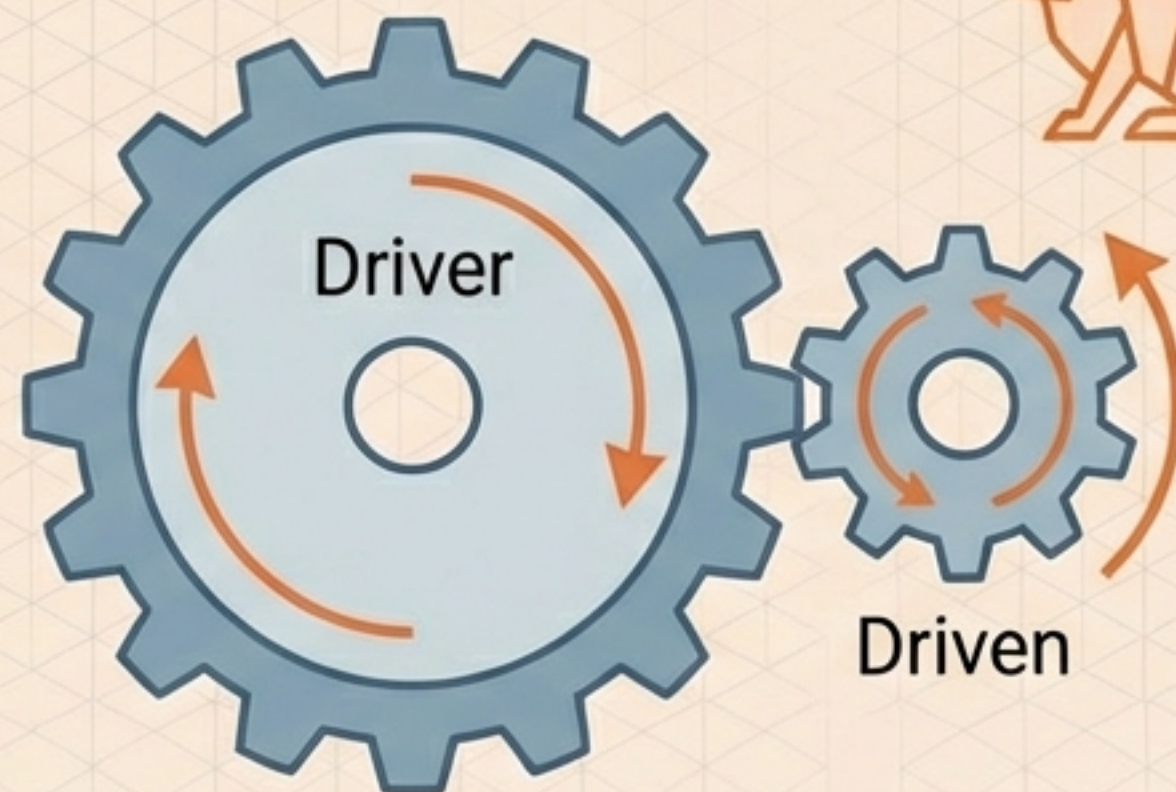

อัตราทดสูง (เฟืองขับ < เฟืองตาม)

ผลลัพธ์: แรงบิดมหาศาล แต่วิ่งช้า

เหมาะสำหรับ: ออกตัว หรือ ขึ้นเนินชัน

เกียร์สูง (4-5)

อัตราทดต่ำ (เฟืองขับ > เฟืองตาม)

ผลลัพธ์: ความเร็วสูง รอบเครื่องต่ำ

เหมาะสำหรับ: เดินทางไกล (ประหยัดน้ำมัน)

พื้นที่อันตราย: เมื่อเลือกเกียร์ผิด

● Lugging (เกียร์สูงไป)

- เครื่องสั่น ไม่มีแรงเร่ง
  - เครื่องยนต์สึกหรือเร็ว
- Roboto Mono

● Over-revving (เกียร์ต่ำไป)

- รอบสูงจัด เสียงดัง
  - สิ้นเปลืองน้ำมัน เครื่องยนต์ร้อนจัด
- Roboto Mono

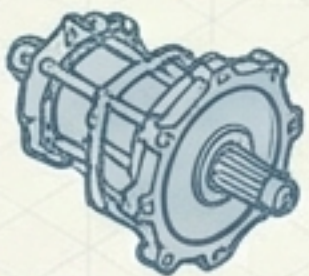
ระบบเกียร์ธรรมดา: การควบคุมโดยตรง

ในระบบเกียร์ธรรมดา ผู้ขับขี่ทำหน้าที่เป็น
คอมพิวเตอร

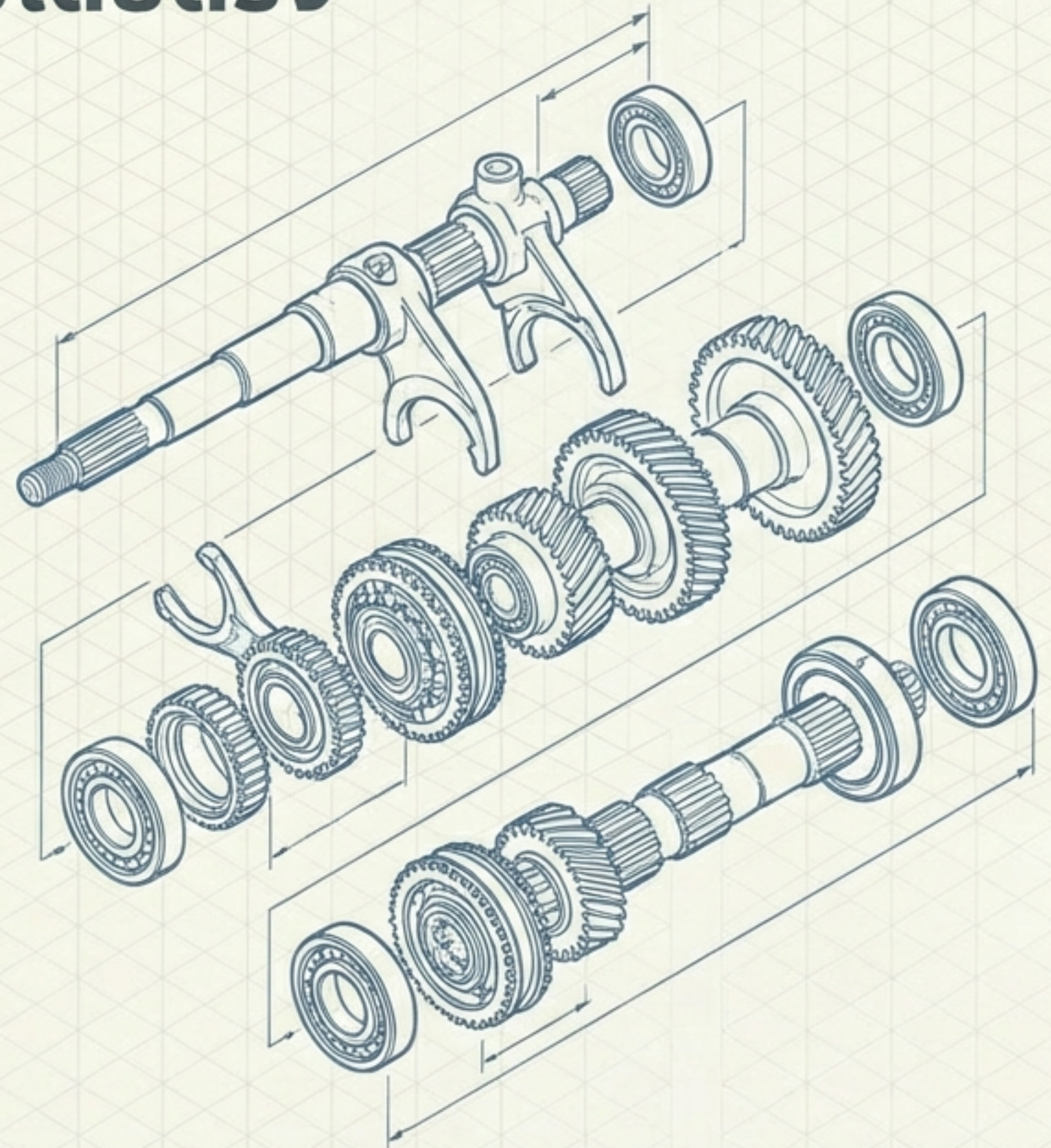
ต้องตัดสินใจเลือกอัตราทดที่เหมาะสมเอง
โดยอาศัยกลไกหลัก 2 ส่วนทำงานร่วมกัน:

- **คลัตช์ [Clutch]**
(สะพานเชื่อมพลังงาน)

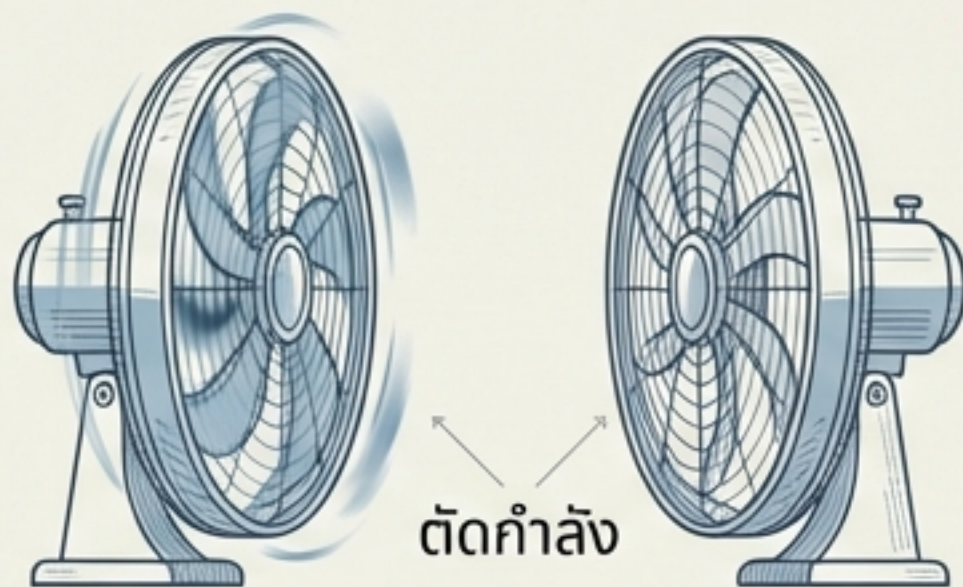

- **กระปุกเกียร์ [Gearbox]**
(ตัวทดแรง)

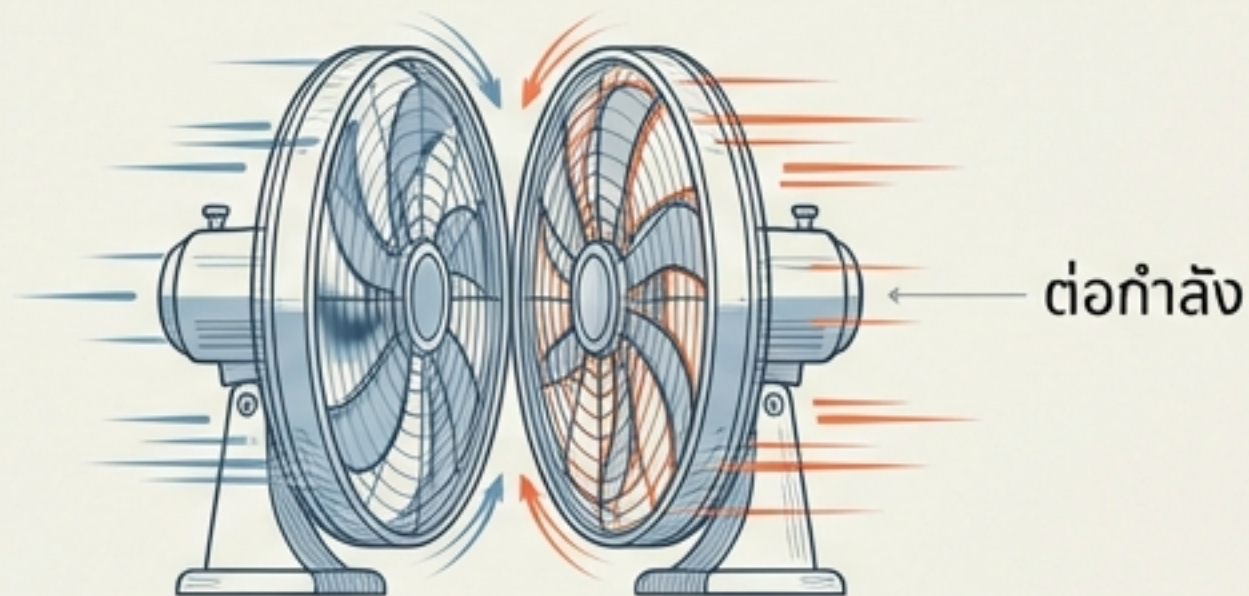

คลัทช์ (Clutch) : สะพานเชื่อมพลังงาน

เหยียบคลัทช์ /
Disengaged

ปล่อยคลัทช์ /
Engaged

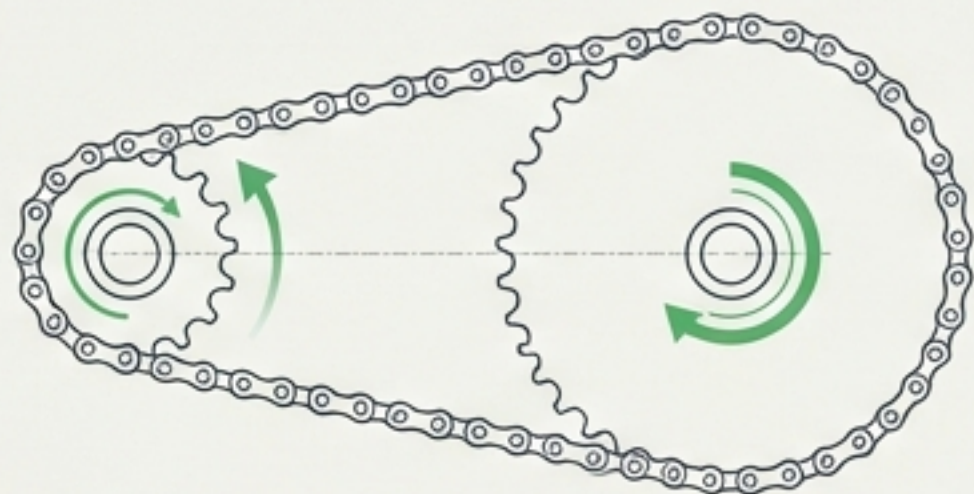

เหยียบคลัทช์ (Disengaged): แยกเครื่องยนต์ออกจากล้อ เพื่อเปลี่ยนเกียร์โดยไม่ทำลายเฟือง
ปล่อยคลัทช์ (Engaged): เชื่อมต่อให้ล้อหมุนไปพร้อมกับเครื่องยนต์อย่างสมบูรณ์

กระปุกเกียร์ (Gearbox): นวัตกรรม

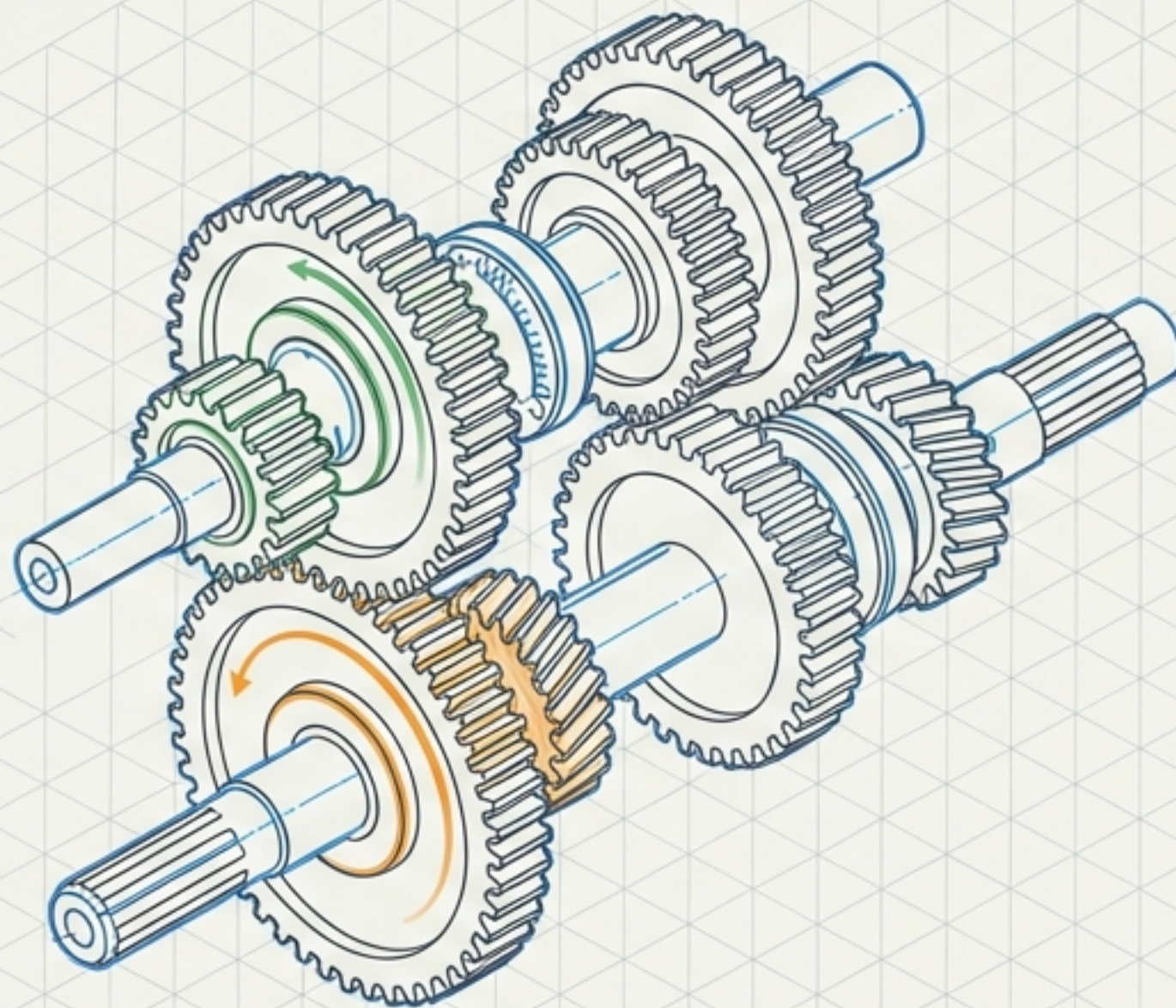
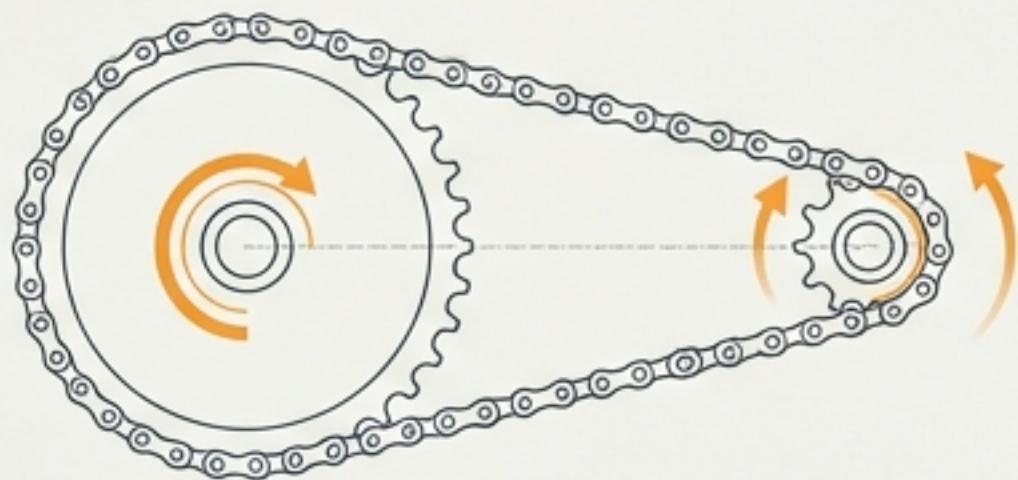
เกียร์ 1 (Low)

ปั่นเบา แต่ได้แรงบิด

เกียร์ 5 (High)

ปั่นหนัก แต่ได้ความเร็ว

เหยียบคลัตช์

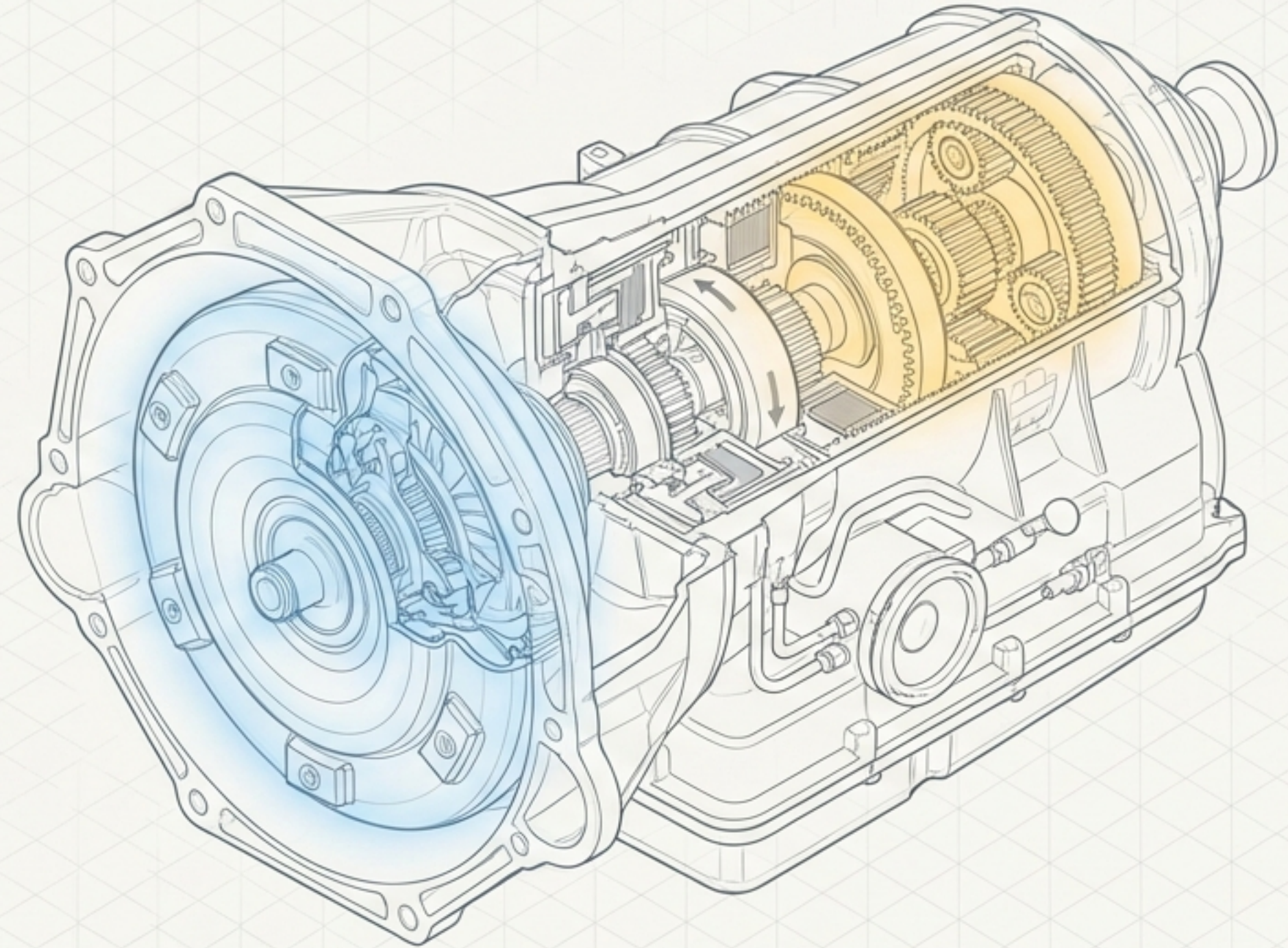
เลือกเฟือง

ปล่อยคลัตช์

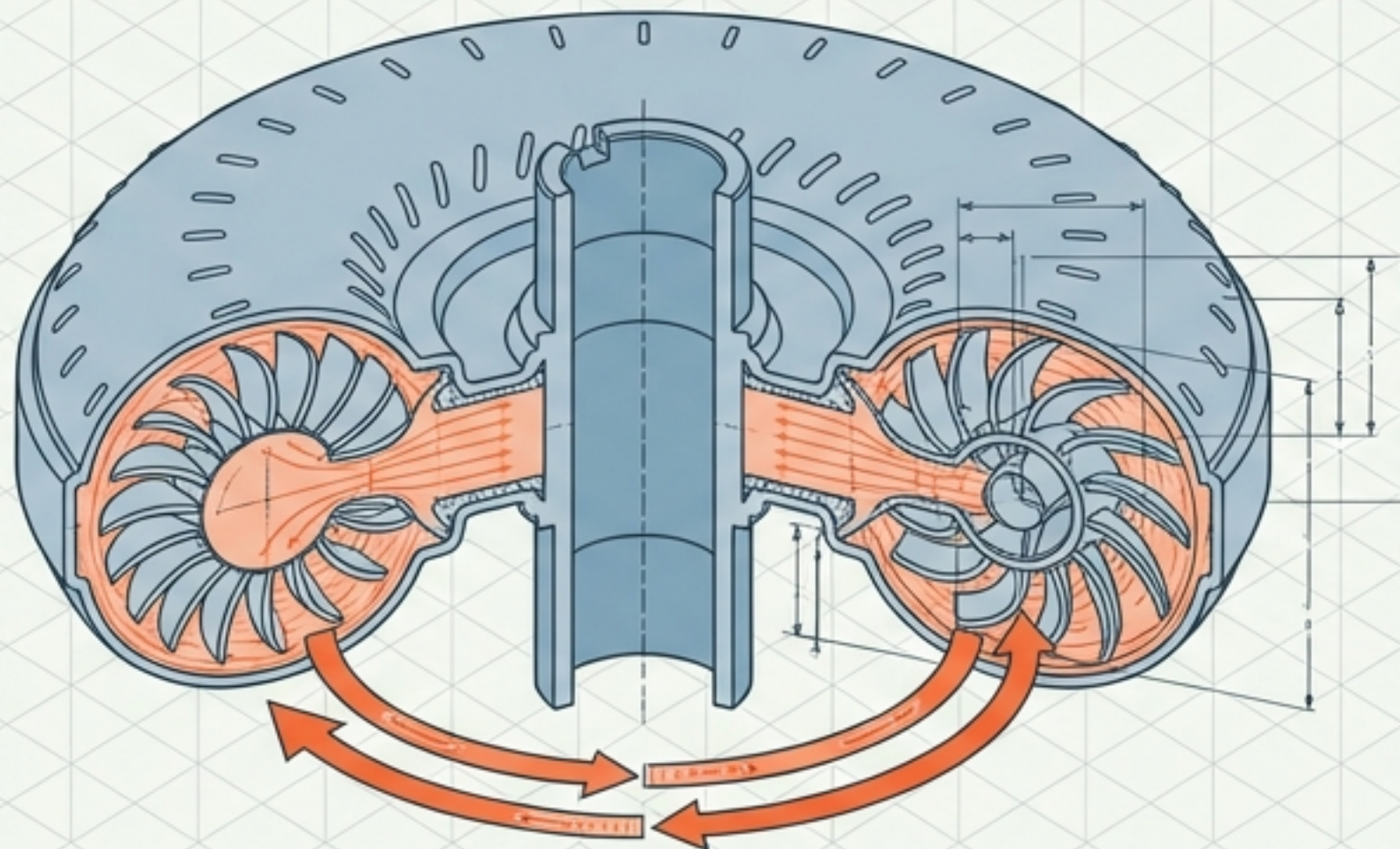
ระบบเกียร์อัตโนมัติ: น้กขับล่องหน

- ไม่ต้องใช้เท้าซ้ายเหยียบคลัตช์ และไม่ต้องใช้มือเปลี่ยนเกียร์
- ใช้หลักการของ **พลศาสตร์ของไหล** และ **เฟืองดาวเคราะห์**
- ระบบจะคำนวณและปรับอัตราทดให้เหมาะสมตามรอบเครื่อง และความเร็วโดยอัตโนมัติ

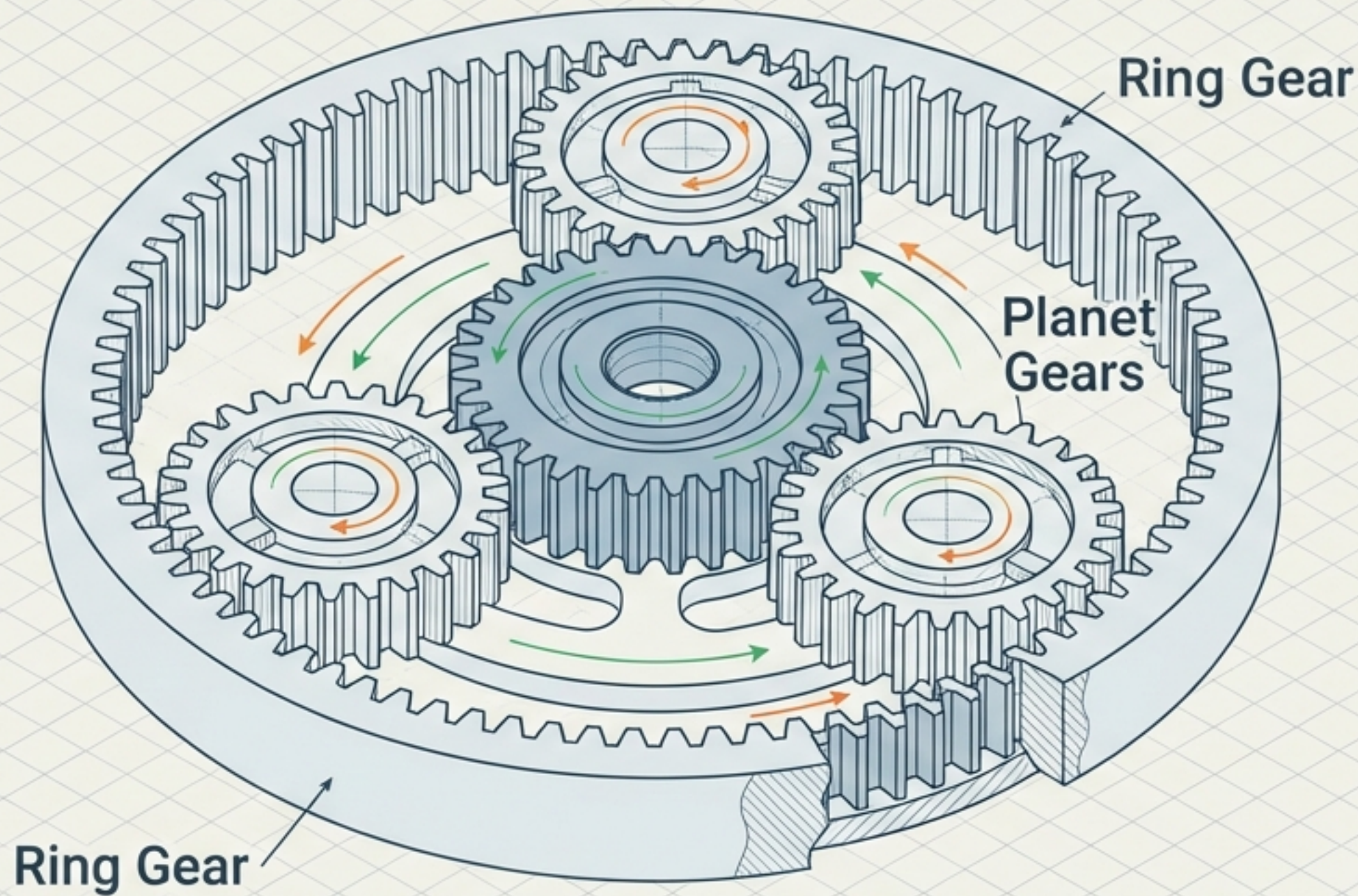
ทอร์คคอนเวอร์เตอร์ (Torque Converter)

การส่งกำลังผ่านของเหลว (Fluid Coupling)

- ⚙️ ใช้ **น้ำมันเกียร์** เป็นตัวกลางในการส่งกำลังแทนแผ่นคลัตช์แข็ง
- ⚙️ **Slip (การลื่นไหล):** ช่วยให้ออกตัวนุ่มนวล และเครื่องยนต์ไม่ดับแม้รถหยุดนิ่ง
- ⚙️ **Lock-up:** เมื่อความเร็วคงที่ ระบบจะล็อกตัวเพื่อส่งกำลังโดยตรง (ประหยัดน้ำมัน)

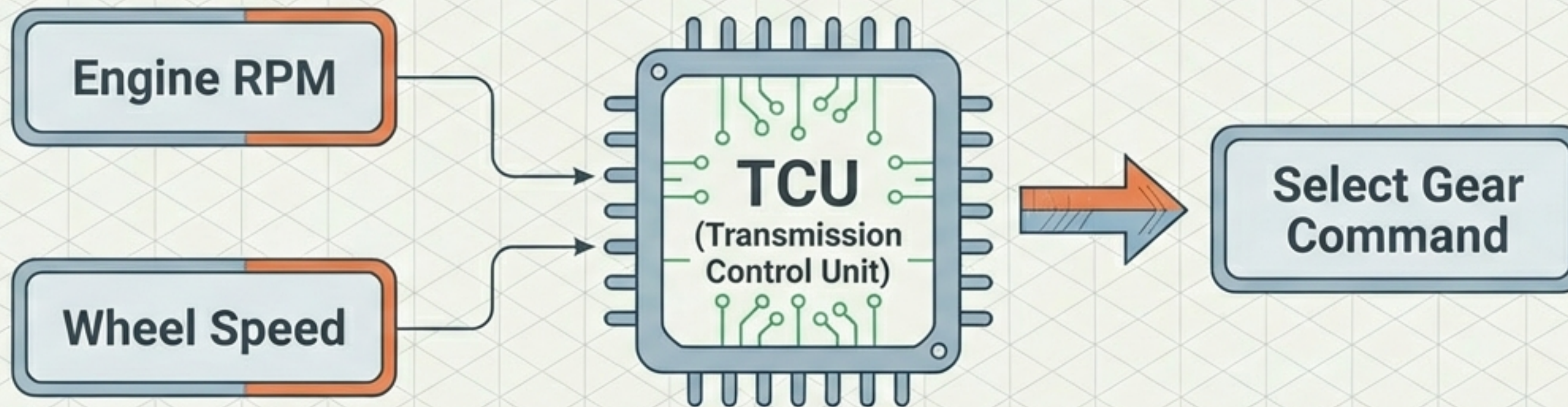
ชุดเฟืองแพลนเนตารี (Planetary Gear Set)

หัวใจสำคัญของเกียร์อัตโนมัติ

- The Magic: ไม่ต้องเลื่อนเฟืองเข้า-ออกเหมือนเกียร์ธรรมดา เพียงแค่ 'ล็อก' หรือ 'ปล่อย' ส่วนใดส่วนหนึ่งให้หมุน ก็จะได้ อัตราทดเกียร์ที่แตกต่างกันทันที

ตรรกะการคำนวณอัตราทดอัตโนมัติ

$$GR \text{ (Gear Ratio)} = \text{RPM}_{\text{engine}} / \text{RPM}_{\text{wheel}}$$

- ระบบตรวจสอบ **รอบเครื่องยนต์** และ **ความเร็วล้อ** ตลอดเวลา
- หากรอบสูงเกิน Power Band -> สั่งเปลี่ยนเกียร์ขึ้น (Upshift)
- หากแรงบิดไม่พอ -> สั่งเปลี่ยนเกียร์ลง (Downshift)

บทสรุป: ธรรมดา vs อัตโนมัติ

หัวข้อ	เกียร์ธรรมดา (Manual)	เกียร์อัตโนมัติ (Auto)
การส่งกำลัง	แผ่นคลัตช์ (Mechanical)	ทอร์คคอนเวอร์เตอร์ (Fluid)
การเปลี่ยนเกียร์	เลื่อนเฟืองขบกัน	ชุดเฟืองแพลนเนตทารี
จุดเด่น	ควบคุมตั้งใจ, สนุก	สะดวกสบาย, นุ่มนวล

Precision Engineering Journal

Roboto Mono

ทฤษฎีคือจุดเริ่มต้น แต่การปฏิบัติคือความเข้าใจที่แท้จริง
ทดลองปรับคันเร่ง เปลี่ยนเกียร์ และดูค่ากราฟแรงบิดแบบ Real-time ได้ที่ Panya AI Tutor

เริ่มใช้งาน Interactive Simulation